

Enkätundersökning: Svenska utlandsföräldrar och deras barns skolgång

Sammanfattning och analys

I november/december 2016 skickade Svenskar i Världen (SVIV) och Svensk Utlandsundervisnings Förening (SUF) ut en enkät riktad mot utlandsföräldrar. Enkäten ställde frågor kring svenska barns skolgång i utlandet, om/hur de underhåller det svenska språket samt om de planerade att studera vidare på svensk högskola eller universitet.

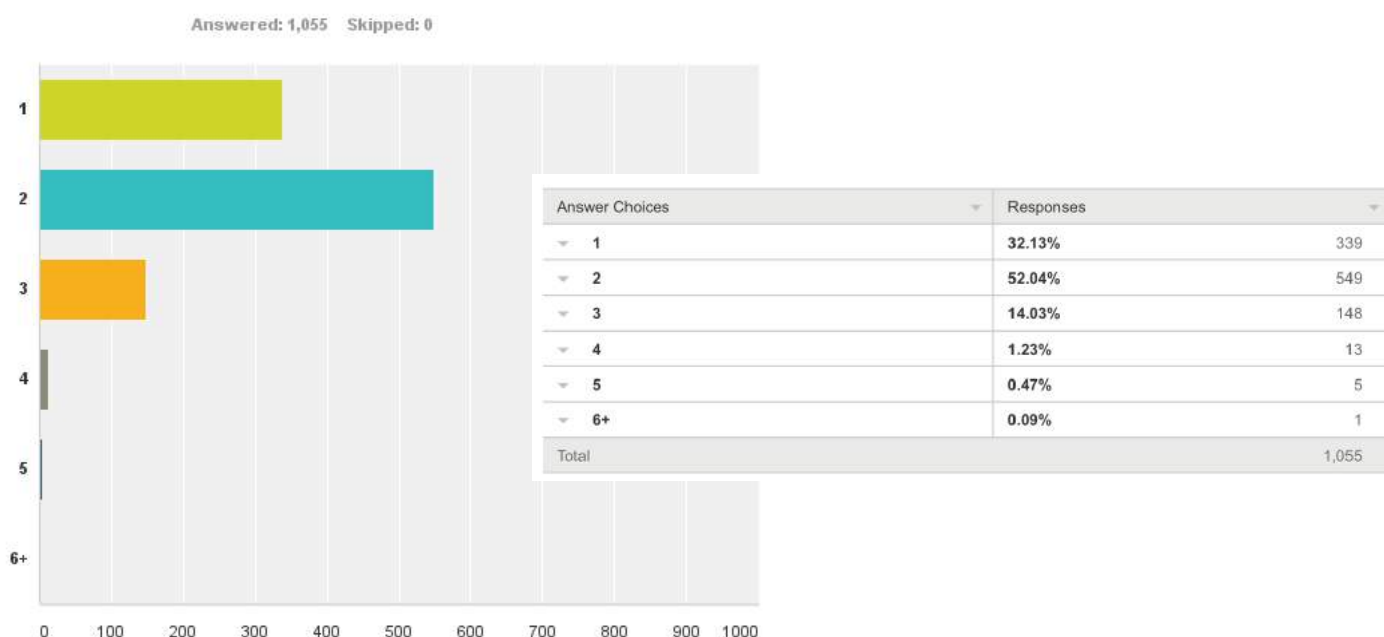
Enkätundersökningen var tänkt att kartlägga hur många barn som för närvarande bor utomlands, deras inställning och möjlighet till svenskundervisning, liksom eventuella framtida planer på att studera vidare i Sverige. Då SVIV och SUF under höstterminen har arbetat mot UHR:s förslag på omvärdering av IB-betyg, var enkäten också till för att fånga upp röster kring IB-frågan.

Enkäten bestod utav 8 frågor och skickades ut i både SVIV:s och SUF:s kanaler mellan den 28 november och 8 december 2016. SVIV skickade totalt ut enkäten till ca 20 000 personer. Totalt svarade 1055 personer på enkäten. Trots den relativt låga svarsfrekvensen, fick vi in givande och varierande svar. Nedan finns en kort summering av svaren per fråga.

Fråga 1: Hur många barn (i åldrarna 0 -18 år) har du?

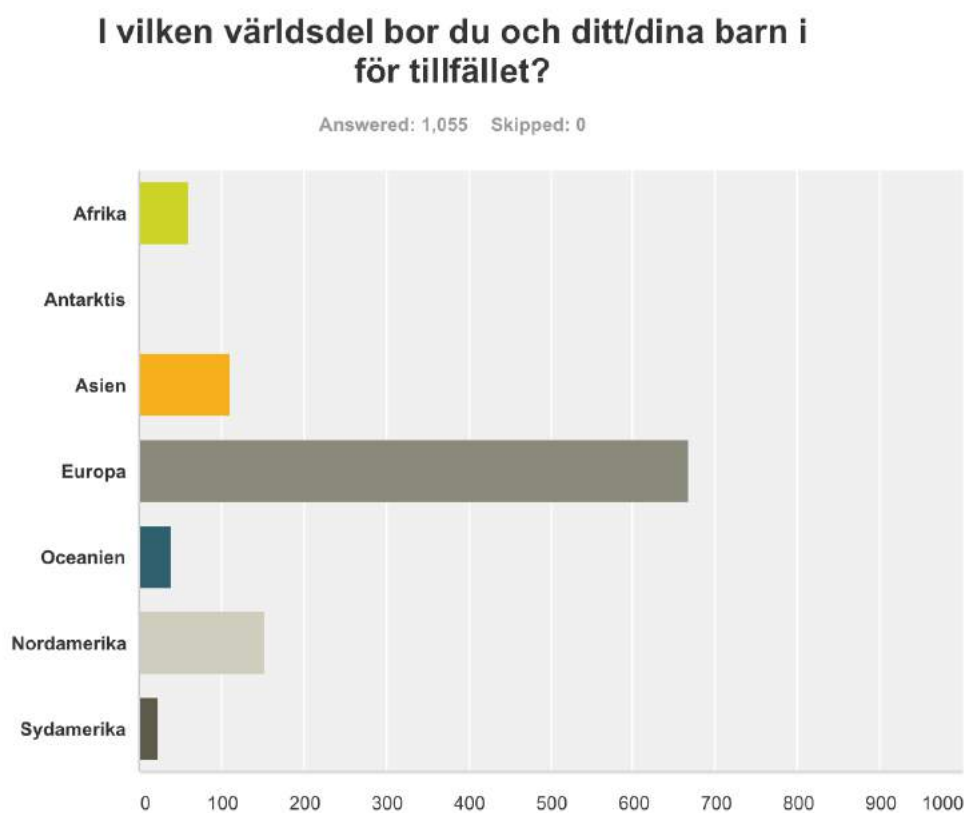
Bland de 1055 föräldrar som besvarat enkäten, bor totalt 1964 svenska barn utomlands. De flesta familjer har 2 barn i åldrarna 0-18 år. Felmarginal uppstår när ett antal föräldrar svarat i ålder i siffror, i stället för i antal.

Q1 Hur många barn (i åldrarna 0 - 18 år) har du?

Fråga 2: I vilken världsdel bor du och ditt/dina barn i för tillfället?

De flesta av respondenterna bor i (1) Europa, (2) Nordamerika eller (3) Asien.

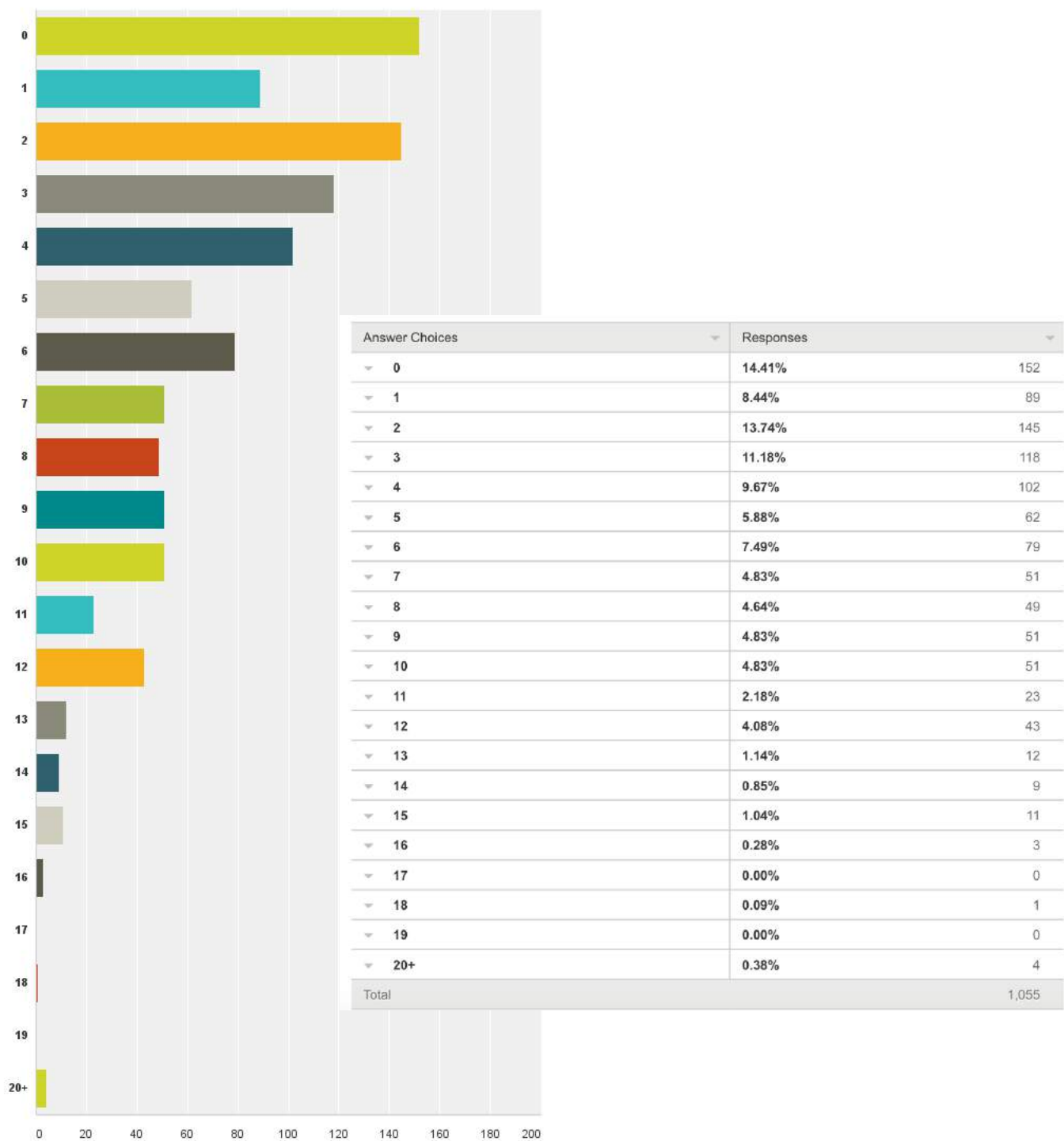
Answer Choices	Responses
▼ Afrika	5.78% 61
▼ Antarktis	0.00% 0
▼ Asien	10.43% 110
▼ Europa	63.41% 669
▼ Oceanien	3.79% 40
▼ Nordamerika	14.50% 153
▼ Sydamerika	2.09% 22
Total	1,055

Fråga 3: Under hur många år har ditt/dina barn deltagit i skolundervisning i utlandet?

Totalt sett har de flesta av barnen spenderat ca 0 - 4 år i skola i utlandet. Då det är flera som har yngre barn, är det många som ännu inte börjat skolan. Felmarginal kan uppstå då flera tolkat 'skola' som grundskola/gymnasium och ej förskola.

Q3 Under hur många år har ditt/dina barn deltagit i skolundervisning i utlandet?

Answered: 1,055 Skipped: 0

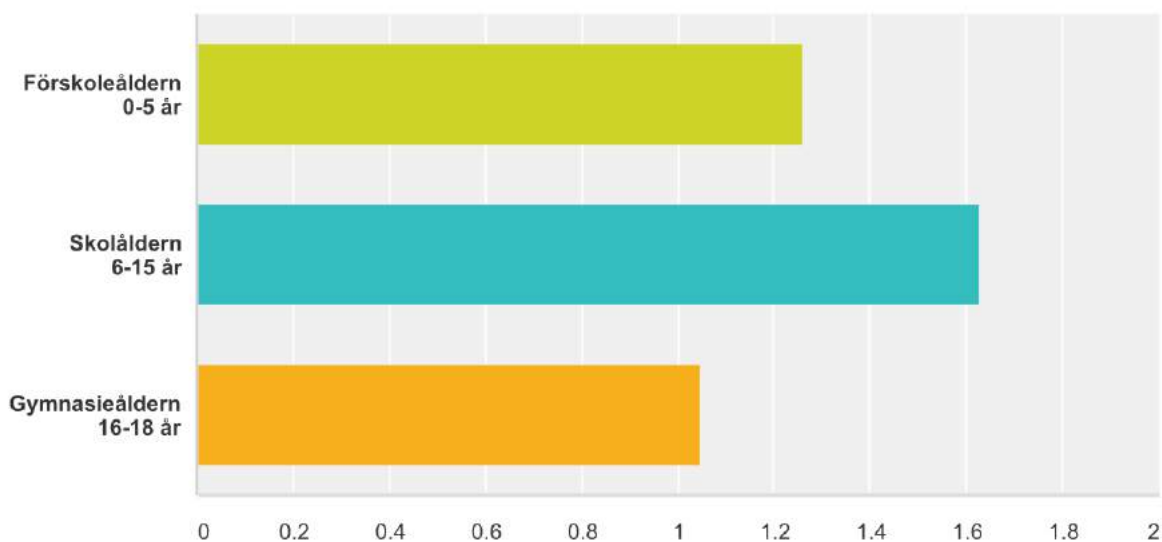

Fråga 4: Vilken skolgrupp tillhör ditt/dina barn?

De flesta av respondenterna har barn i skolåldern (6-15 år), ca 800 barn totalt. Felmarginall för de respondenter (ca 10-15) som angett barnens ålder i siffror och inte antalet barn.

Vilken skolgrupp tillhör ditt/dina barn? (Ange antal barn per åldersgrupp)

Answered: 1,055 Skipped: 0

Answer Choices	Average Number	Total Number	Responses
Förskoleåldern 0-5 år Responses	1	534	423
Skolåldern 6-15 år Responses	2	1,279	785
Gymnasieåldern 16-18 år Responses	1	264	252
Total Respondents: 1,055			

Fråga 5: Hur ser ditt/dina barns skolgång ut?

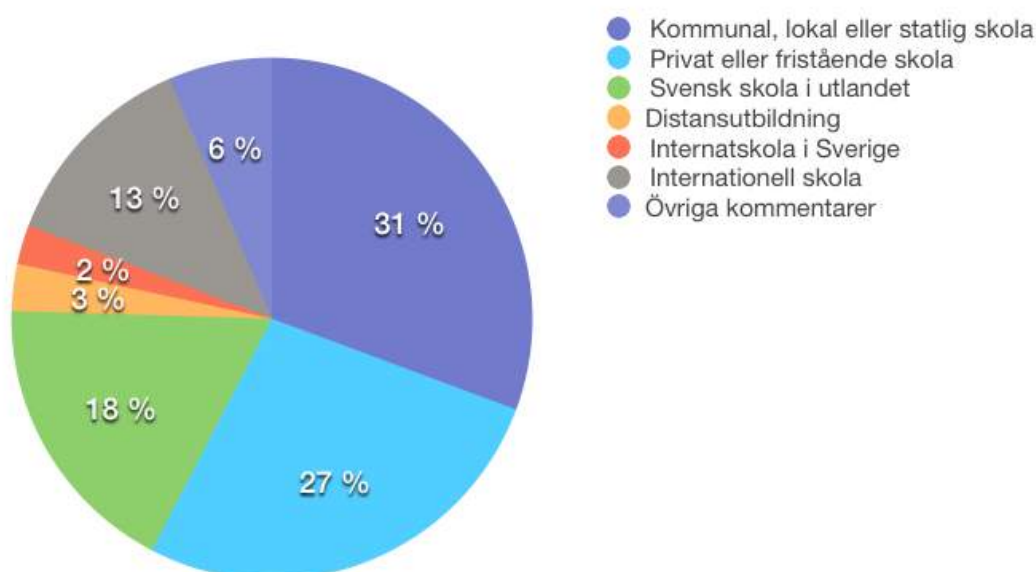
Här kunde respondenterna välja ett eller flera val. Under det sista alternativet 'Annat' kunde respondenterna ange egna svar. Då flera utav de svaren passade in under redan existerade svarsalternativ kunde dessa siffrorna adderas till dem, och en slutgiltig procentsats beräknades.

Svarsalternativ under 'Annat' som inte hade direkt relevans för frågan sorterades in under kategorin 'Övriga kommentarer'. Bland dessa kommentarer angavs exempelvis att barnen deltog i kompletterande svenskundervisning eller inte ännu börjat skola.

Sammanfattningsvis visar svaren att majoriteten (ca 31%) deltar i kommunal, lokal eller statlig skola. Ca 27% går i privat eller fristående skola utomlands. Cirka 18% deltar och/eller i svensk utlandsskola, medan 13% av barnen går i internationell skola utomlands. 2% studerar på internatskola i Sverige, och dryga 3% läser på distans.

Q5: Hur ser ditt/dina barns skolgång ut?

	ANTAL
Kommunal, lokal eller statlig skola	390
Privat eller fristående skola	343
Svensk skola i utlandet	227
Distansutbildning	37
Internatskola i Sverige	31
Internationell skola	162
Övriga kommentarer	82
Total	1 272

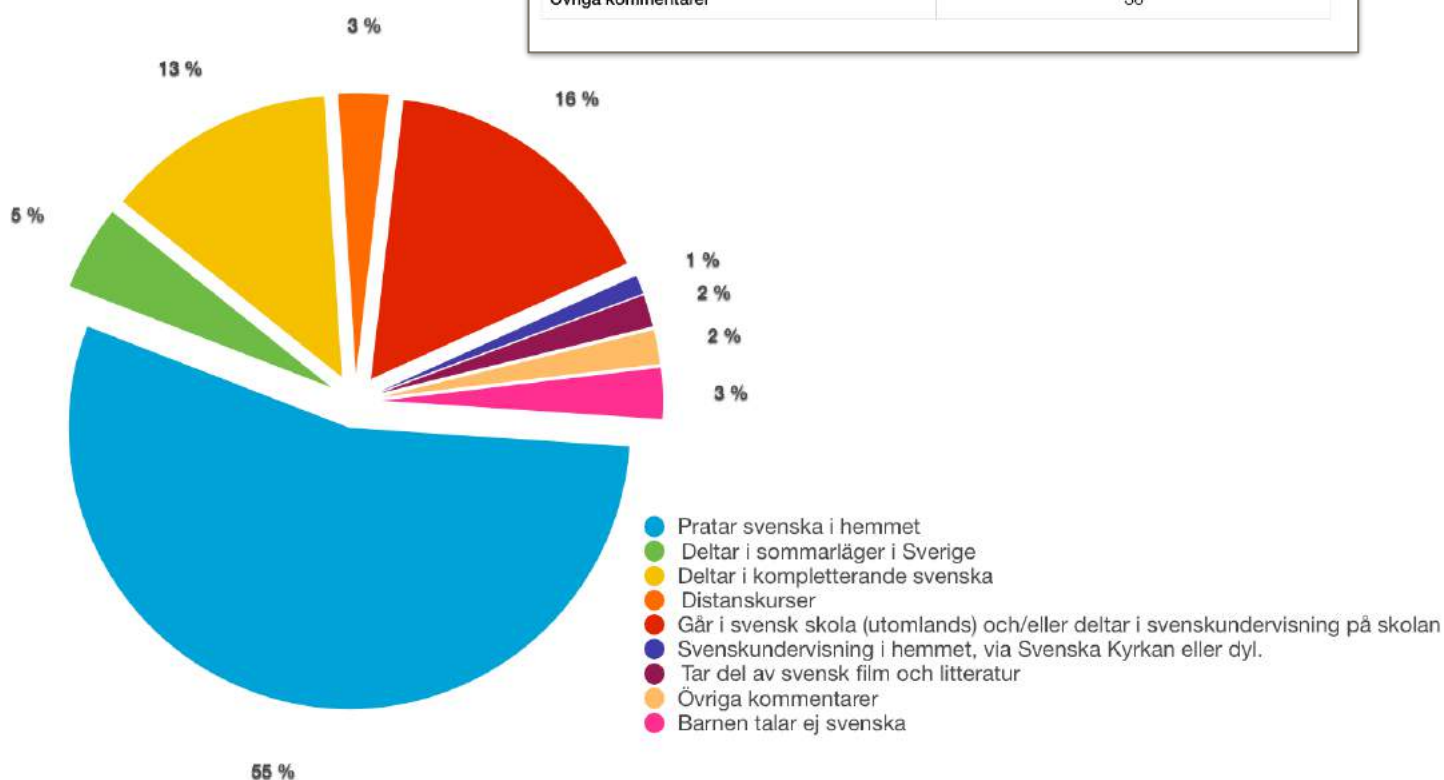

Fråga 6: Hur utvecklar ditt/dina barn det svenska språket när ni bor utomlands?

Här kunde respondenterna välja ett eller flera val. Under det sista alternativet 'Annat' kunde respondenterna ange egna svar. Då flera utav de svaren passade in under redan existerade svarsalternativ kunde dessa siffrorna adderas till dem, och en slutgiltig procentsats beräknades. Svarsalternativ under 'Annat' som inte hade direkt relevans för frågan sorterades in under kategorin 'Övriga kommentarer'.

En majoritet (ca 55%) av barnen talar svenska i hemmet, på semester i Sverige eller med au pair. 16% går i svensk skola utomlands och/eller deltar i svenskundervisning på skolan. 13% deltar i kompletterande svenskundervisning, medan 3% läser svenska på distans. 5% av barnen åker ofta på sommarläger i Sverige. Ett antal barn (1%) är även med på aktiviteter via Svenska Kyrkan eller deltar i hemundervisning. Många barn (2%) läser även svenska böcker och eller ser på svenska tv-program.

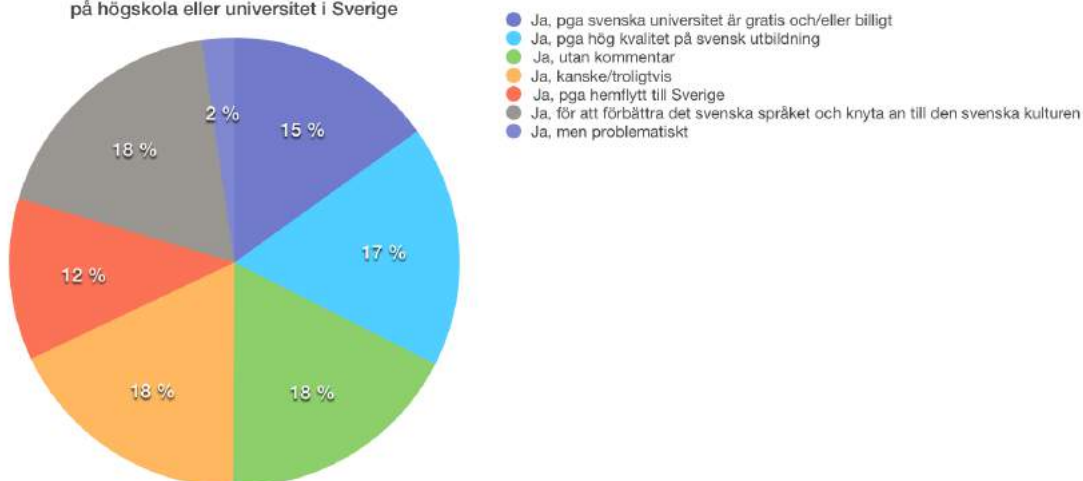
Q6: Hur utvecklar ditt/dina barn det svenska språket när ni bor utomlands?	
	ANTAL
Pratar svenska i hemmet	1 013
Deltar i sommarläger i Sverige	90
Deltar i kompletterande svenska	245
Distanskurser	53
Går i svensk skola (utomlands) och/eller deltar i svenskundervisning på skolan	303
Svenskundervisning i hemmet, via Svenska Kyrkan eller dyl.	20
Tar del av svensk film och litteratur	34
Barnen talar ej svenska	54
Övriga kommentarer	36

Fråga 7: Planerar ditt/dina barn att studera vidare på högskola eller universitet i Sverige?

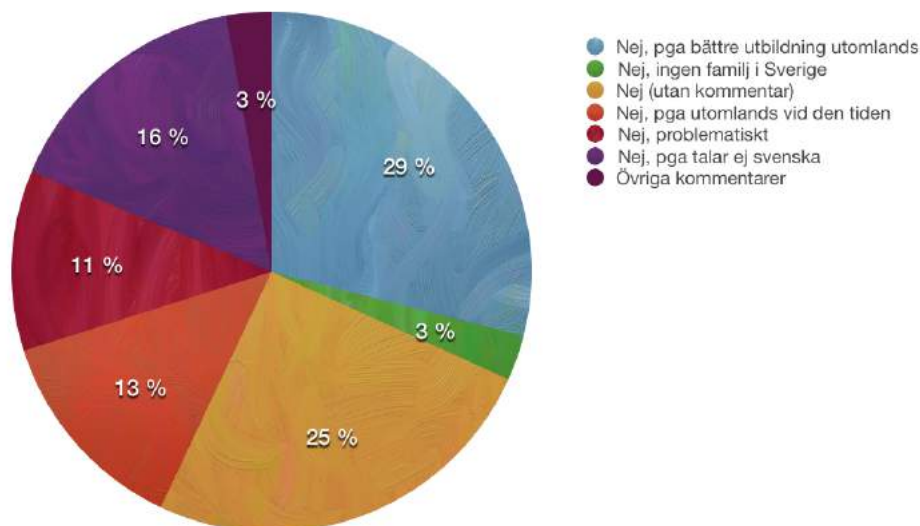
41,4% av utlandsföräldrarna planerar, vill eller hoppas att deras barn ska gå på universitet eller högskola i Sverige efter utlandsvistelse. Ofta beror detta på att svensk utbildning anses vara av mycket god kvalitet samt att den är kostnadsfri. Många vill också att deras barn ska få anknytning till den svenska kulturen samt förbättra sin svenska. Många planerar ej heller att bo utomlands så pass länge, och därför är det mer naturligt för deras barn att fortsätta med sina studier utomlands.

Q7: JA, mitt/mina barn planerar att studera vidare på högskola eller universitet i Sverige

Av de som inte planerar, vill eller hoppas att deras barn ska studera vidare i Sverige (11,9%) beror detta ofta på de anser att utbildningen är bättre utomlands, att barnen inte talar svenska tillräckligt bra, eller att de redan studerar/bor utomlands. Flera utav dessa föräldrar anser även att IB-problematiken försvårar för deras barn att söka till svenska universitet. Ett antal i de andra svarsgrupperna uttrycker även sin oro inför detta.

NEJ, mitt/mina barn planerar inte att studera vidare vid högskola eller universitet i Sverige

Majoriteten (49,6%) av de som besvarat enkäten anger att det ännu inte vet om deras barn planerar att studera på svenskt universitet eller högskola, och detta beror ofta på att deras barn ännu är mycket unga, men många har en positiv inställning till att låta sina barn delta i svensk eftergymnasial-utbildning om möjligt.

Fråga 8: Vill du lägga till något? Skriv gärna kommentarer kring ditt dina barns skolgång i utlandet.

Under den sista frågan var det valfritt för respondenterna att lämna kommentarer kring deras barns skolgång i utlandet.

Majoriteten av de som besvarade frågan valde att skriva kommentarer om som fungerade mer eller mindre bra med deras barns skolgång i utlandet, hur de anser att svenska skolsystemet gentemot utländska, samt hur deras barn underhåller det svenska språket vid utlandsvistelse.

Flera föräldrar uppmärksammade stödet kring svenskundervisning utomlands liksom möjligheten att ta med den svenska skolpengen utomlands. Många anser att kompletterande svenskundervisnings i hemmet liksom på Svenska skolan bör få ett ökat statligt stöd. Flera föräldrar uppmärksammar att det finns ett dåligt utbud av svenskundervisning på plats samt att det är mycket kostsamt.

Ett antal föräldrar har även uppmärksammat problematiken kring de nyligen omgjorda regler kring antagning till svenska universitet, för elever med betyg från IB-utbildningar. 30 föräldrar har skrivit längre inlägg om hur en förändring i antagningsregler och -krav i Sverige påverkar deras barns möjlighet till att studera vidare i Sverige. Merparten upplever att förändringen kommer att påverka deras barn negativt.

Sammanfattning och analys

Sammanfattningsvis har majoriteten av de svenska utlandsföräldrar som besvarade vår enkät, barn i skolåldern (6 - 15år). Barnen spenderar mellan 0 till 4 år i skola utomlands. De flesta familjer lever i Europa, Nordamerika eller Asien. Totalt har 1964 barn svaras för i enkäten.

De flesta barn (ca 31%) går i kommunal, lokal eller statlig skola vid utlandsvistelse, medan cirka 27% går i privat eller fristående skola. Omkring 18% deltar och/eller i svensk utlandsskola, medan 13% av barnen går i internationell skola utomlands. 2% studerar på internatskola i Sverige, och dryga 3% läser på distans.

Vad det gäller ett underhållande av det svenska språket vid flytt utomlands, visar enkäten att mer än hälften (55%) av barnen talar svenska i hemmet, på semester i Sverige eller med au pair. Hela 16% går i svensk skola utomlands och/eller deltar i svenskundervisning på skolan. 13% deltar i kompletterande svenskundervisning, medan 3% läser svenska på distans. 5% av barnen åker ofta på sommarläger i Sverige. Ett antal barn (1%) är även med på aktiviteter via Svenska Kyrkan eller deltar i hemundervisning. Många barn (2%) läser även svenska böcker och eller ser på svensk film.

Flera föräldrar uppmärksammade även stödet kring svenskundervisning utomlands liksom möjligheten att ta med den svenska skolpengen utomlands. Många anser att kompletterande svenskundervisnings i hemmet liksom på Svenska skolan bör få ett ökat statligt stöd. Flera föräldrar menar att det finns ett dåligt utbud av svenskundervisning på plats samt att det är mycket kostsamt.

Enkäten ställde även en fråga gällande om barnen planerar att studera vidare i Sverige på universitetsnivå. 41,4% av utlandsföräldrarna planerar, vill eller hoppas att deras barn ska gå på universitet eller högskola i Sverige efter utlandsvistelse. Ofta beror detta på att svensk utbildning anses vara av mycket god kvalitet samt att den är kostnadsfri. Många vill också att deras barn ska få anknytning till den svenska kulturen samt förbättra sin svenska. Många planerar ej heller att bo utomlands under mer än ett antal år, och därför är det mer naturligt för deras barn att fortsätta med högre studier i Sverige.

Av de som inte planerar, vill eller hoppas att deras barn ska studera vidare i Sverige (11,9%) beror detta ofta på de anser att utbildningen är bättre utomlands, att barnen inte talar svenska tillräckligt bra, eller att de redan studerar/bor utomlands.

Ett antal föräldrar har även uppmärksammat problematiken kring de nyligen omgjorda regler kring antagning till svenska universitet, för elever med betyg från IB-utbildningar. 30 föräldrar har skrivit längre inlägg om hur en förändring i antagningsregler och -krav påverkar deras barns möjlighet till att studera vidare i Sverige. Merparten upplever att förändringen kommer att påverka deras barn negativt.

Sammantaget, är de flesta utlandsföräldrar som besvarat enkäten mycket positiva till svenskundervisning i utlandet men önskar mer stöd. Med ett ökat ekonomiskt stöd skulle fler barn kunna underhålla det svenska språket vid utlandsvistelse, vilket därmed skulle förenkla för barnet vid hemflytt till Sverige. Flera föräldrar är också oroad över

hur de nya antagningsreglerna för studenter med gymnasial IB-examen kommer att påverka deras barns möjlighet att studera vidare på svenska universitet.

Slutligen, vill Svenskar i Världen och Svensk Utlandsundervisnings Förening tacka samtliga som besvarat enkäten. Tack!